

**Valentyna Khachatryan, Doctor of Economic Sciences,
Associate Professor, Head of the Department of Economics
and International Relations**
**Viktoriiia Stratiichuk, PhD in Economics,
Associate Professor of the Department of Economics
and International Relations**
*Vinnitsia Institute of Trade and Economics
of State University of Trade and Economics
Vinnitsia, Ukraine*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-242-5-5>

INNOVATIONS IN INTERNATIONAL BUSINESS – A DRIVER OF THE NATIONAL ECONOMY RECOVERY

ІННОВАЦІЇ В МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ – ДРАЙВЕР ВІДБУДОВИ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ

Функціонування вітчизняної економіки в умовах війни зумовило появу нових викликів сьогодення, що відобразилися помітним чином саме на міжнародному бізнесі. В умовах війни одним із найбільш ризикованих секторів економіки стала саме сфера реалізації міжнародного бізнесу через блокування експорту як традиційної форми міжнародного бізнесу. Як в умовах війни, так і у пост воєнний період досить важливо здійснити пошук методів відновлення функціонування міжнародного бізнесу, що виступає індикатором економічної відкритості країни та важливим інструментом її наближення до Європейського Союзу.

В складні часи перебудови кожної країни важливим активатором її подальшого розвитку виступають інновації. Міжнародний бізнес в даному контексті не є винятком, адже нові тренди його розвитку дозволяють посилювати та поглиблювати міжнародні зв'язки підприємства, галуз, країни. Саме за рахунок використання інновацій можливо забезпечити економічне зростання країни за рахунок гнучкої адаптації міжнародного бізнесу до сучасних глобальних трендів.

Дослідженням проблеми застосування інновацій у розвитку міжнародного бізнесу займалися вітчизняні та закордонні науковці, серед яких Андреев Д., Дмитренко Д., Москаленко Н. О., Прушківська Е. В., Савенко К. С., Третякова К. О., Чухрай Н. І., Шталь Т. та інші.

Метою роботи є виділення інновацій в міжнародному бізнесі як індикатор розвитку вітчизняної економіки.

Інновація представляє реалізацію нового або удосконаленого продукту чи процесу, методу маркетингу, організаційного методу у практиці бізнесу, організації робочого місця чи у зовнішньо-економічній діяльності. Сприятливе середовище для розвитку та використання інновацій

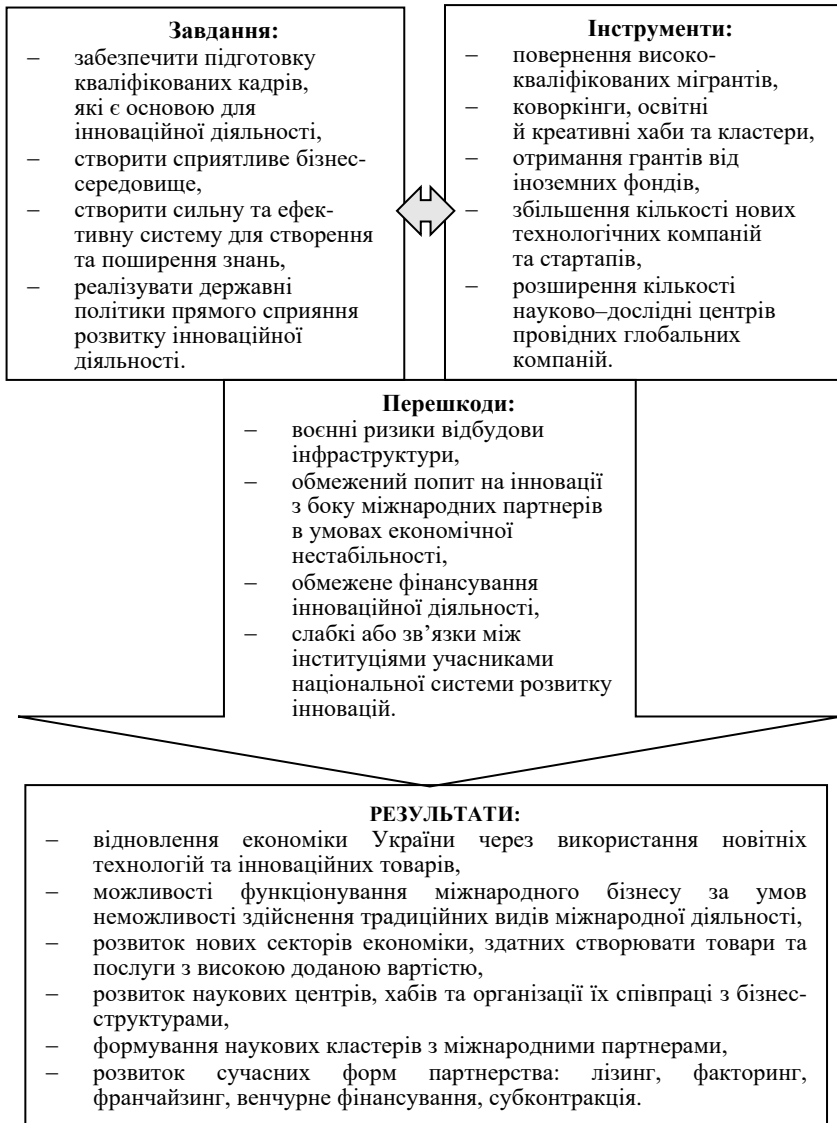
потребує участі державних та приватних інституцій, які повинні взаємодіяти між собою у рамках узгодженої Національної системи розвитку інновацій (NIS), координацію якої забезпечують різні державні політики, що полегшують ефективний розвиток та взаємодію між інституціями, а також сприяють інноваційній діяльності у державному та приватному секторах [2, с. 8].

Перспективи розвитку інновацій в міжнародному бізнесі України наразі досить позитивні, про що свідчить значна кількість IT-фахівців, динамічний розвиток сучасних стартапів, значний обсяг зареєстрованих патентів, «ноу-хау», а також розвинена мережа спеціалізованих вищих навчальних закладів. Проте сьогодні Україна потерпає від еміграції кваліфікованих фахівців та винахідників, що значно посилилося в умовах війни та зумовлено високими ризиками настання фінансової кризи, девальвації національної валюти.

Механізм формування інновацій як управлінських рішень суб'єктів міжнародного бізнесу, призведе до появи нових сучасних бізнес-моделей та платформ взаємодії з покупцями та партнерами на міжнародному ринку. Саме тому інновації важливо поширювати, а також в результаті будувати сучасні бізнес-моделі навіть в умовах війни, які сфокусовані на джерелах та процесі інновацій, а також створенні додаткової цінності [6].

Інноваційна економіка залежить від сталої та узгодженої національної інноваційної системи, усі необхідні компоненти якої знаходяться на своєму місці та функціонують належним чином. Ефективна національна політика розвитку інновацій відіграє важливу роль у забезпеченні стратегічної рамкової структури для міжнародного бізнесу, належного функціонування кожного окремого компоненту та оптимізації системи загалом. Міжнародним трендом є рух до розвитку інновацій, який базується на зусиллях бізнесу, та до науково-дослідної діяльності на базі університетів [2]. Водночас співпраця університетів та бізнесу забезпечить практичну реалізацію створених висококваліфікованими працівниками інновацій, а також

їх впровадження в міжнародні бізнес-процеси вітчизняних підприємств.

Рис. 1. Механізм активізації інновацій у міжнародному бізнесі

Джерело: побудовано авторами на основі [1–6]

Проте з огляду на вищезазначене, в сучасних умовах господарювання та в пост воєнний період варто обґрунтувати механізм активізації інноваційної діяльності в здійсненні міжнародного бізнесу задля відбудови економіки країни, побудови надійних взаємозв'язків з іншими країнами, а також інтеграції України до глобального інноваційного простору.

Таким чином, з виникненням нових викликів сучасності, інновації стають вкрай необхідною передумовою для відбудови та розвитку вітчизняної технологічної, конкурентоспроможної та зростаючої економіки, яка здатна співпрацювати з світовими лідерами не лише в сфері міжнародної торгівлі традиційними товарами, а й в наданні високотехнологічних послуг, формуванні інноваційних кластерів із закордонними партнерами. Важливою умовою інноваційності міжнародного бізнесу України пост воєнного періоду є здатність генерувати експорт товарів та послуг з високою доданою вартістю, а також інтегруватися в існуючі глобальні ланцюги створення вартості.

Література:

1. Андреев Д. Інноваційний розвиток малого та середнього бізнесу: шляхи вдосконалення державної політики. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2016. № 6. С. 69–76.
2. Крос-секторальна експортна стратегія 2019–2023: інновації для експорту. URL: <https://www.me.gov.ua>.
3. Москаленко Н. О., Савенко К. С. Інноваційні інструменти організаційного формування міжнародного бізнесу. *Бізнес Інформ*. 2016. № 9. С. 23–27.
4. Прушківська Е. В., Третякова К. О. Основи розвитку новітніх форм міжнародного бізнесу в умовах глобалізації. *Економічний вісник Національного гірничого університету*. 2018. № 2. С. 119–125.
5. Чухрай Н. І. Бізнес-модель як джерело інноваційного зростання. *Управлінські інновації*. 2012. Вип. 1. С. 21–33.
6. Шталь Т., Дмитренко Д. Інноваційні форми міжнародного бізнесу в умовах глобалізації. *Економіка та суспільство*. 2022. № 32. URL: <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/792>.